

สำนักพิมพ์ผีเสื้อ

RUSSIAN FOLK TALES

นิทานรัสเซีย

วัลยา วิวัฒน์ศร แปลและเรียบเรียง

นิทานรัสเซีย

Russian Folk Tales

วัลยา วิวัฒน์ศร แปลและเรียบเรียง

กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์มติชน 2562

นิทานรัสเซีย

Russian Folk Tales

วัลยา วิวัฒน์ศร แปลและเรียบเรียง

สำนักพิมพ์มติชน, มิถุนายน 2562

ราคา 179 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

วัลยา วิวัฒน์ศร. นิทานรัสเซีย. กรุงเทพฯ : มติชน, 2562. 118 หน้า.

1. นิทานรัสเซีย. I. วัลยา วิวัฒน์ศร, ผู้แปลและเรียบเรียง. II. ชื่อเรื่อง.

ISBN (e-book) 978-974-02-1664-3

© All rights reserved สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ พ.ศ.2537
ไม่อนุญาตให้ทำการคัดลอกเนื้อหาส่วนหนึ่งส่วนใด หรือดัดแปลง แก้ไข ทำซ้ำ
เพื่อทำการจำหน่าย หรือเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน)

12 ถนนเทศบาลนฤมาล ประชาณิเวศน์ 1 เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ 0-2580-0021 ต่อ 1235 โทรสาร 0-2589-5818

<https://www.matichonbook.com>

สารบัญ

คำนำสำนักพิมพ์	4
คำนำผู้แปลและเรียบเรียง	6
1. สาวน้อยอาเลनुซก้ากับน้องชาย	9
2. ม้าวิเศษ	18
3. วิหคอัคคี	28
4. วาสลิสาผู้งามวิไล	48
5. ดัวยปัญญาแห่งเทพมัจฉา	64
6. มาร์ยา มอเรฟนา	76
7. เจ้าหญิงกบ	95
8. เปิดขาว	109
เกี่ยวกับผู้แปลและเรียบเรียง	117

คำนำสำนักพิมพ์

เด็กๆ เอ๊ย! ทำอะไรกันอยู่ มาใกล้ๆ สิจ๊ะ จะเล่านิทานให้ฟัง...

เมื่อกาลไม่นานมานี้ มีอาจารย์ท่านหนึ่งได้อ่านนิทานพื้นบ้านจากแดนไกล ซึ่งมีผู้บันทึกไว้นานมา เรื่องราวนั้นแสนสนุกสนาน จึงเกิดแรงบันดาลใจให้แปลเป็นภาษาไทย เพื่อเด็กๆทั้งหลายได้อ่านให้เบิกบานใจ

นิทานเก่าแก่ทั้ง 8 เรื่องราวนั้นเกิดในยุคโบราณ ประเทศยังแบ่งเป็นแคว้น ทุกแคว้นมีราชา ราชนี มีเจ้าหญิง เจ้าชาย มีสัตว์พิเศษหลากหลาย อีกทั้งยังมีแม่มดที่ครองแคว้นสุดท้ายใหญ่โต มีเวทมนตร์แก่กล้า ชอบมาก่อวุ่นผู้คน เรื่องราวหนึ่งพันตูอยู่ใน 30 แคว้น เป็นเรื่องของสาวน้อยอาเลनुชกากับน้องชาย, ม้าวิเศษ, วิหคอัคคี, วาฬลิสตาผู้งามวิไล, ด้วยบัญชาแห่งเทพมัจฉา, มาร์ยา มอเรฟนา, เจ้าหญิงกบ และเบ็ดขาว

นิทานมักเริ่มด้วยกาลครั้งหนึ่ง...เรื่องราวตื่นเต้นชวนติดตาม มี
ภาพประกอบงดงาม มีข้อคิดสอนใจ
เด็กๆ อยากรู้เรื่องต่อ...ก็พลิกอ่านในหน้าถัดไปสิจ๊ะ

บรรณาธิการ

หมายเหตุ : ภาพประกอบสวยงามในหนังสือเล่มนี้ เป็นผลงานของ
Ivan Yakovlevich Bilibin (ค.ศ.1876-1942) ศิลปินชาวรัสเซีย
ยกเว้นเรื่อง ม้าวิเศษ และ ด้วยปัญญาแห่งเทพมัจฉา ไม่ทราบนามผู้วาด

คำนำผู้แปลและเรียบเรียง

นิทานรัสเซีย 8 เรื่องนี้คัดเลือกมาจากนิทานพื้นบ้านเก่าแก่ซึ่งเดิมเล่าขานสืบทอดกันมา ต่อมาเมื่อผู้เรียบเรียงเป็นลายลักษณ์อักษร จึงมีหลายสำนวน ผู้แปลแปลและเรียบเรียงจากสำนวนแปลภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษ โดยมีสำนวนภาษารัสเซียไว้เทียบเสียงอ่านชื่อเฉพาะ

เหตุที่การถ่ายทอดนิทานรัสเซียเป็นภาษาไทยครั้งนี้เป็นการแปลและเรียบเรียง เพราะสำนวนภาษาฝรั่งเศสและภาษาอังกฤษมีรายละเอียดแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับสำนวนภาษารัสเซียที่เลือกมาแปล ผู้แปลจึงนำทั้งสองสำนวนมาเสริมกันเพื่อให้ได้เนื้อเรื่องที่สมบูรณ์

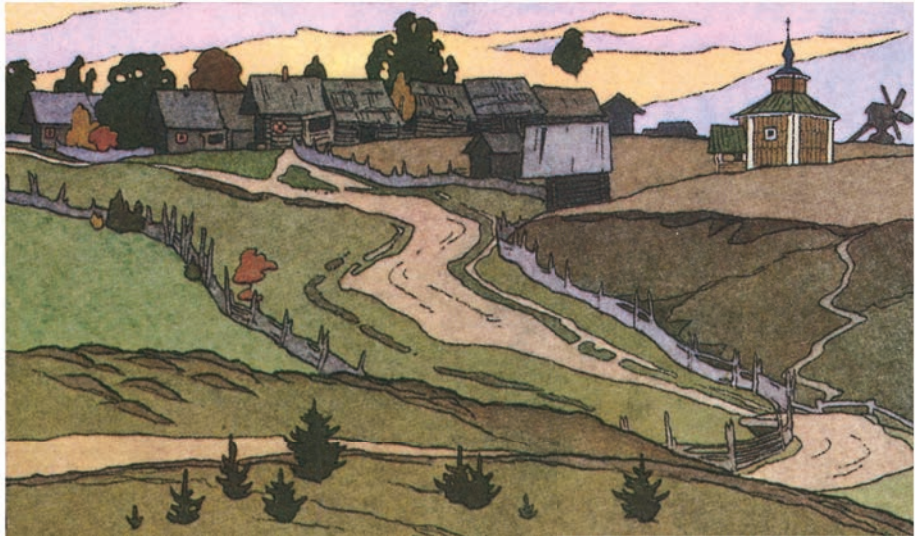
ในสมัยของนิทานพื้นบ้านเก่าแก่นั้น ประเทศรัสเซียยังมิได้รวมประเทศ หากประกอบไปด้วยอาณาจักรหรือแคว้นต่างๆ ตามเนื้อเรื่องในนิทานมียี่สิบเก้าแคว้น และแคว้นที่สามสิบนั้นเป็นบ่อเกิดของเวทมนตร์ เป็นที่อยู่อาศัยของแม่มดและพ่อมดซึ่งเดินทางไปทั่วทุกแคว้น

ราชาและราชินีผู้ครองแคว้นในนิทานรัสเซียเรียกว่า ชาร์ และ
ซาริชา โอรัสและธิดาของชาร์ (เจ้าชายและเจ้าหญิง) เรียกว่า ซาเรวิช
และซาเรฟนา ผู้แปลคงคำเรียกตามภาษารัสเซียไว้เพื่อให้ได้บรรยากาศ
รัสเซีย และใช้ราชาศัพท์สำหรับเจ้าต่างประเทศ (กล่าวคือไม่ใช่เต็มรูป
แบบ) เฉพาะชาร์และซาริชาเท่านั้น

หวังว่าผู้อ่านวัยตรุนคงจะเพลิดเพลินไปกับจินตนาการแบบรัสเซีย
ในนิทานทั้ง 8 เรื่องนี้

วัลยา วิวัฒน์ศร

สิงหาคม 2556

สาวน้อยอาเลनुชก้า กับน้องชาย

กาลครั้งหนึ่งยังมีลูกกำพร้าสองพี่น้อง ทั้งสองเดินอ้อมทุ่งนาตัดทุ่งหญ้า เลียบไปตามเส้นทางยาวไกล ลัดเลาะไปตามผืนดินกว้างใหญ่ บิดา มารดาของทั้งคู่ถึงแก่กรรม ทั้งลูกๆ ไร้ตามลำพัง อาเลनुชก้าผู้พี่สาวพาอิวา- นูชก้าน้องชายท่องโลกผจญภัยโดยมิรู้จุดหมายปลายทาง

ดวงอาทิตย์ลอยสูง บ่อน้ำยังอยู่ไกล ร้อนแสนร้อนสุดทนไหว เหงื่อ หลังไหลท่วมกายา อิวานูชก้าคอแห้งผากด้วยความกระหาย

“อดทนหน่อยนะ น้องรัก” อาเลनुชก้าปลอบน้อง “เดี๋ยวก็ถึงบ่อน้ำแล้ว” แต่ยังไม่ถึงบ่อน้ำ ทั้งสองก็เห็นบึง แม่วัวฝูงหนึ่งเล็มหญ้าอยู่ริมน้ำ

“พี่อาเลनुชก้า ข้าจะตักน้ำในบึงนี้ละนะ” อิวานูชก้าบอกพี่สาว

“ไม่ได้นะ น้องรัก หากเจ้าตักน้ำนี้ เจ้าจะกลายเป็นลูกวัว!”

อิวานูชก้าเชื่อคำพี่สาว สองพี่น้องเดินทางต่อ แต่ดวงอาทิตย์ลอยสูง บ่อน้ำยังอยู่ไกล ร้อนแสนร้อนสุดทนไหว เหงื่อหลังไหลท่วมกายา ทั้งสองมาถึงแม่น้ำสายเล็กๆ แม่น้ำฝูงหนึ่งเล็มหญ้าอยู่ริมน้ำ

“พี่อาเลณูชก้า ข้ากระหายน้ำจริงๆ! ข้าจะต็มน้ำในแม่ น้ำนี้จะนะ”

“ไม่ได้นะ น้องรัก หากเจ้าต็มน้ำนี้ เจ้าจะกลายเป็นลูกม้า!”

อิวานูชก้าถอนหายใจ เดินตามพี่สาวไปแต่โดยดี ทว่าดวงอาทิตย์ลอยสูง บ่อน้ำยังอยู่ไกล ร้อนแสนร้อนสุดทนไหว เหงื่อหลังไหลท่วมกายา ที่ริมทะเลสาบแห่งหนึ่ง ผุ่งแพะเล็มหญ้าอยู่ริมฝั่ง

“พี่อาเลณูชก้า ข้าทนต่อไปไม่ไหวแล้ว ข้าจะต็มน้ำนี้แหละ”

“ไม่ได้นะ น้องรัก หากเจ้าต็มน้ำนี้ เจ้าจะกลายเป็นลูกแพะ!”

ทว่าคราวนี้ อิวานูชก้าไม่ยอมฟังคำพี่สาว เด็กชายต็มน้ำในทะเลสาบมานานหลังจากนั้นเขาก็กลายเป็นลูกแพะตัวน้อย

อาเลณูชก้าเข้าอ่อน ทрудตัวลงในพงหญ้า หลังน้ำตาด้วยความขมขื่นใจ ลูกแพะกระโดดโลดเต้นอยู่รอบๆ ตัวสาวน้อย ส่งเสียงร้อง เบ๊ะ เบ๊ะ แต่การร้องให้มีอาจเยียวยาเคราะห์กรรมครั้งนี้ อาเลณูชก้าจึงปลดแถบผ้าไหมที่พันรอบเอวออกมาผูกคอแพะน้อย แล้วจึงเดินไปกับเธอ

วันหนึ่งลูกแพะวิ่งเล่นตามอำเภอใจเข้าไปในบริเวณสวนของชาร์

อาเลณูชก้าวิ่งตามไปเพื่อจับลูกแพะ พวกทหารของชาร์เห็นเธอก็รีบวิ่งไปกราบทูลรายงานว่ามีลูกแพะตัวหนึ่งอยู่ในสวน และหญิงสาวงดงามเกินพรรณนาไล่จับลูกแพะอยู่ ชาร์ประสงค์จะเห็นสาวโสภานางนี้ จึงทรงสั่งให้ทหารไปพาเธอและแพะมาพบ ทรงไต่ถามว่าพวกเธอเป็นใคร จะไปยังไหนใด และมาจากไหน อาเลณูชก้าทูลตามความจริงทุกประการ

“บิดาและมารดาของหม่อมฉันสองพี่น้องเสียชีวิต เราจึงออกเดินทางมาน้องอิวานูชก้ากระหายน้ำ เขาจึงต็มน้ำในทะเลสาบซึ่งผุ่งแพะเล็มหญ้าอยู่ใกล้ๆ แล้วเขาก็กลายเป็นลูกแพะเพคะ”